

Praktik- manual, undervisere

Læreruddannelsen

Københavns Professionshøjskole

2021-22

Udgiver:

Praktiksekretariatet, Læreruddannelsen

Københavns Professionshøjskole

Telefon: 70 89 09 90

Mail: praktik@kp.dk

Praktikinformation

Denne pjece rummer praktikinformation til dig, der skal undervise i faget praktik på læreruddannelsen.

Her finder du mange af de informationer og oplysninger, som du løbende får brug for i forbindelse med praktikken på læreruddannelsen på Københavns Professionshøjskole. Der kan gennem studieåret komme ændringer og tilføjelser. Du kan altid finde nyeste version af praktikmanualen på [KP Intra](#), ligesom der også er beskrevet rammer og regler for praktikken såvel som indhold i modulerne i [studieordningen](#).

Oplysningerne er tematisk opdelt i punkter, og alle temaer henvender sig i princippet til alle parter i praktikken. Under hvert punkt er der en kort tekst og evt. et link til mere uddybende informationer.

Bemærk, at nærværende manual *ikke gælder* praktikkniveau 3 på Frederiksberg. Der henvises i stedet til [studieordningen](#) gældende for studerende på Frederiksberg, 4. årgang.

Indholdsfortegnelse

Praktikinformation	2
Indholdsfortegnelse.....	3
Om at være praktikunderviser	5
Praktikmodulundervisning	5
Dialog mellem praktiklærer og KP-praktikunderviser	5
Godkendelse af praktikken	5
Mødepligt	5
Rækkefølgelister.....	6
Om at være studerende i praktik	6
Praktikskoler	7
Praktikfagsundervisning.....	8
Hvis en studerende bliver forsinket	8
Praktikgrupper	8
Velkomstdag og forberedelsedage på skoler	9
At være alene i klasserummet på PR3.....	10
Om faget praktik	10
Praktikniveau 1.....	10
Praktikniveau 2	11
Praktikniveau 3	12
Praktikniveau på meritlæreruddannelsen - praktikniveau 3.....	14
Andre læreropgaver i praktikken.....	14
Praktik som aktionslæring.....	14
Brug af video.....	15
Praktikportfolio.....	16
Vejledning i praktikken.....	17
Trepårtssamtale	17
Evaluerings af praktikken	17
Retningslinjer for kompetencemålsprøven - inklusive praktikopgaven	18
Tid til kompetencemålsprøven:	18
Praktikopgaven	18
Max. Antal sider for praktikopgaven:	19
Praktiske informationer.....	19

Datoer for praktik på læreruddannelsen	19
Kontakt – praktik på læreruddannelsen	21
Yderligere information om praktikken i læreruddannelsen	22
Bilag	23
Bilag 1: Praktik Skolernes kvalitative indstilling på niveau 1 - 3.....	23
Bilag 2: Trepertssamtalen.....	24
Bilag 3: Skabelon til rækkefølgeliste til kompetencemålsprøven.....	25

Om at være praktikunderviser

Praktikmodulundervisning

På læreruddannelsen på KP er praktikundervisning tilknyttet et praktikmodul.

Praktikundervisningen begynder ved semesterstart.

Holdets semesterplan placeres i Itslearning, og den kan også lægges i praktikgruppens dialogforum på praktikportalen, så praktiklærerne kan orientere sig i, hvad de studerende arbejder konkret med på læreruddannelsen i forbindelse med praktikfaget.

Fælles faggrundlag er en fælles ramme om undervisningen i praktikmodulerne, og den kan alle KP-undervisere planlægge ud fra. Den rummer beskrivelse af alle 3 praktikkiveauer og en skitsering af progressionen fra det ene niveau til det andet. Den indeholder desuden en litteraturliste udarbejdet af praktikteamet for faget praktik på læreruddannelsen KP.

Dialog mellem praktiklærer og KP-praktikunderviser

Da et praktikmodul gennemføres både på Campus og på praktikskolen, er et samarbejde mellem praktiklærer og KP-praktikunderviser om de studerendes udvikling af lærerprofessionalitet en nødvendighed, og som KP-praktikunderviser får du ressourcer til dette i porteføljen.

Samarbejdet forudsætter kontakt og kommunikation, og denne kommunikation føres fx i et dialogforum på Praktikportalen.

Her kan du dele din semesterplan med praktiklærerne, og praktiklæreren kan løbende kommunikere, hvis der er behov for det. Ved at benytte dialogforum fastholdes historikken i kommunikationen.

Godkendelse af praktikken

De lærerstuderende skal have godkendt et modul for at blive indstillet til kompetencemålsprøve. Godkendelsen i praktik foregår ved, at skolen/praktiklæreren samt KPs praktikunderviser uafhængigt af hinanden indstiller via Praktikportalen. Skolens indstilling sker ud fra en *kvalitativ* bedømmelse af den studerendes arbejde i praktikperioden på skolen, og du indstiller på baggrund af en *kvantitativ* bedømmelse (mødepligt). Det er vigtigt, at en skole kun indstiller en studerende, hvis denne opfylder kriterierne (Se bilag 1)

Mødepligt

Der er 80 % mødepligt til undervisning i et praktikmodul på læreruddannelsen. Hvis mødepligten ikke er opfyldt, skal den studerende erstatte modulet ved at udarbejde en central stillet opgave. Opgaven er placeret i den periode, hvor de øvrige studerende på holdet går til prøve. Hvis en studerende skal skrive erstatningsopgave, betyder det, at vedkommende ikke kan gå til prøve sammen med sin praktikgruppe, og at den studerende først kan gå til kompetencemålsprøve ved næstkommende eksamenstermin.

I selve praktikken er der 100 % mødepligt. Hvis mødepligten på praktikskolen ikke opfyldes, skal den studerende enten forlænge praktikken eller tage praktikken om i et efterfølgende semester.

100% mødepligt betyder, at den studerende forventes at være på skolen, som om vedkommende var én af de fastansatte.

Hvis en studerende bliver syg i mere end et par dage i løbet af sin praktikperiode, kan en forlængelse af praktikken komme på tale. Dette aftaler skolens praktikansvarlige med Praktiksekretariatet på KP.

Midtvejs i praktikken afholdes en trepartssamtale på praktikskolen, hvor de studerende, praktiklæreren samt underviseren fra KP deltager. Samtalen er obligatorisk at deltage i for de studerende, og den foregår på skolen eller i sjældne tilfælde på Zoom. Her skal den studerendes fravær blive kommenteret, hvis det giver anledning til bekymring.

Praktikskolens ledelse kan vælge at afbryde praktikken, hvis den studerende fra praktikkens begyndelse ikke lever op til mødepligten eller ikke møder velforberedt op til de lektioner, den studerende har ansvaret for. Den studerende skal varsles om, at skolen ikke er tilfreds med indsatsen, så den studerende har en chance for at rette op på sin adfærd, inden praktikken bliver afbrudt. En afbrudt praktik tæller som et forsøg. Ved evt. afbrydelse af praktikken skal Praktiksekretariatet og praktikfagsunderviseren på KP kontaktes straks.

Rækkefølgelister

Det er KP-underviseren, der udfærdiger en rækkefølgeliste og sender denne til eksamenlu@kp.dk

Følgende skal være oplyst:

- Praktikniveau
- Hold

Skabelon til rækkefølgeliste ligger som bilag 3.

Om at være studerende i praktik

I praktikken er det vigtigt, at de studerende er nysgerrige og opsøgende, og at de studerende bruger undren og eventuelle benspænd til at forsøge nye veje og dermed få afprøvet og udforsket forskellige muligheder. Lærerprofessionalitet udvikles ved at turde at prøve og ved at analysere og forholde sig til det, der sker. Arbejdet med aktionslæring og videoklip skal støtte denne proces.

Praktikgruppen er central i denne læreproces, da de studerende her fungerer som sparringspartnere og samarbejdspartnere. Målet er, at de studerende via studieteam og praktikgruppesamarbejdet lærer at forholde sig professionelt til det at samarbejde i gruppen – afklare forventninger til hinanden og følge op på dette i processen. Præcis som læreren gør på skolen.

I løbet af praktikperioderne forventes det tillige, at de studerende arbejder med forskellige digitale medier og forskellige former for artefakter så som årsplaner, elevprodukter, undervisningsplaner, logbog, noter og cases fra undervisningen, der dokumenter den studerendes egen og andres undervisningspraksis. De studerende fastholder disse artefakter i en digital form for portfolio i praktikportalen.

Praktikskoler

Læreruddannelsen er en professionsbacheloruddannelse til folkeskolen. De studerende skal derfor som udgangspunkt i praktik mindst to gange på folkeskoler i Danmark. Den sidste gang kan enten være på endnu en folkeskole, eller den studerende kan afgive ønske om at komme i praktik på en privat-, fri- eller efterskole i Danmark. På samme vis kan de studerende tilkendegive ønske om en skole i udlandet. I særlige tilfælde – og efter konkret ansøgning til Praktiksekretariatet – kan dispenseres herfra, så en studerende fx både kan være i praktik på en efterskole samt en skole i udlandet i løbet af studiet.

Københavns Professionshøjskole uddanner lærere til hele Region Hovedstaden, og de studerende kan forvente, at vi vil fordele praktikpladser til skoler i hele regionen. Vi vægter højt, at de studerende møder skoler både i og udenfor byen. Fordelingen sker ud fra indmeldte praktikpladser fra skolerne sammenholdt med de studerendes ønsker. Der er ikke garanti for, at vi kan opfylde alles ønsker. Når praktikpladserne er fordelt, ændrer vi ikke fordelingen.

Særligt for praktik i udlandet:

Det er muligt på praktikniveau 2, at en studerende kan tage sin praktik i udlandet. Vi ved af erfaring, at det ikke altid er muligt at komme i praktik i undervisningsfaget, mens den studerende er i praktik i udlandet. Derfor er det essentielt, at den studerende kan afprøve både undervisningsfag 2 og 3 på praktikniveau 3 på en folkeskole i Danmark jf. §11, stk. 2 i bekendtgørelsen, hvorfor muligheden for praktik i udlandet kun findes på praktikniveau 2.

Særligt for praktik på efterskoler:

Når den studerende er i praktik på en efterskole, skal den studerende i praktik i det/de undervisningsfag, denne læser på læreruddannelsen. Derfor kan praktik på efterskoler ske på enten niveau 2 eller 3.

Særligt for praktik på specialskoler:

Praktik på specialskoler kan først ske på niveau 3, når de studerende har læst eller læser PLc (specialpædagogik). Den specialpædagogiske profil er ikke omfattet af denne regel.

Praktikfagsundervisning

Forud for hvert praktikkniveau er der undervisning i praktikfagets kompetenceområder samt niveauets pågældende videns- og færdighedsmål. Der er 23 lektioners undervisning på niveau 1, 18 på niveau 2 og 13 på niveau 3. En af undervisningsgangene afholdes først efter praktikken. Denne undervisningsgang har til formål at skabe dialog om de studerendes målopfyldelse med udgangspunkt i den samlede praktikevaluering for holdet.

Holdoprettelse på alle praktikkniveauer sker altid med udgangspunkt i undervisningsfaget. Særligt på niveau 3 betyder det, at holdstørrelsen vil være relativ forskellig. Hvis nogle hold er meget små, kan de lægges sammen med andre.

Som underviser i praktik fungerer du både som underviser og vejleder, ligesom du deltager i trepartssamtalen samt ved kompetencemålsprøven som eksaminator.

Hvis en studerende bliver forsinket

På læreruddannelsen vil der hvert semester være mulighed for at en studerende kan deltage på et særpraktikhold for studerende, der er blevet forsinkede i studiet. Særpraktikholdet/-holdene vil rumme studerende fra alle tre praktikkniveauer. For at begrænse udbuddet af hold kan ledelsen beslutte, at der kun oprettes ét særpraktikhold på en eller få af afdelinger, og at der kan optages studerende fra alle afdelinger på et sådant hold.

Praktikgrupper

Praktikfaget gennemføres som udgangspunkt i praktikgrupper, da samarbejde er en væsentlig kompetence at udvikle som kommende lærer. I færdigheds- og vidensmålene er der indskrevet mål for, hvad de studerende skal samarbejde om.

Der er jf. [studieordningen](#) forskel på gruppestørrelsen gennem uddannelsen. Afhængigt af fag og periode kan det dog være svært at danne grupper med det ønskede antal gruppemedlemmer.

Grupperne har om muligt følgende antal gruppemedlemmer:

- PR1: 4 studerende med fælles undervisningsfag, UV1
- PR2: 3 studerende med fælles undervisningsfag, UV2
- PR3: 2 studerende med fælles undervisningsfag, UV3

Hvis en praktikgruppe får samarbejdsproblemer, kan KP-underviseren, praktiklæreren og/eller den praktikansvarlige på skolen kontaktes, hvis det sker i praktikperioden. Der vil blive gjort et forsøg på at få gruppen til at fungere, så praktikperioden kan gennemføres.

Ved samarbejdsproblemer kan gruppen vælge at gå op individuelt til kompetencemålsprøven.

Velkomstdag og forberedelsesdage på skoler

Praktikken indledes på hvert niveau med en velkomstdag på praktikskolen. Her knyttes de studerende officielt til skolen i det pågældende semester. Datoen for velkomstdagen er fastlagt centralt (af KP) og kan findes i en oversigt på KP INTRA under Praktik.

Praktikkoordinatoren på skolen kan med fordel invitere til velkomstdagen via en besked i dialogforum i Praktikportalen. På velkomstdagen introduceres de studerende til skolen, dens kultur, regler, indsatsområder og får adgang til intranet samt skolens valgte læringsplatform.

De studerende og de praktiklærere, de knyttes til, forventningsafstemmer og træffer aftaler om indhold såvel som vejledningsprocessen i praktikken. De studerende udfærdiger en samtykkeerklæring, så skolen kan indhente en børneattest efter praktikskolens gældende retningslinjer.

Velkomstdagen planlægges af skolens praktikansvarlige/praktikkoordinator.

Praktikforberedelsesdage aftales om muligt på velkomstdagen. Det er dage, hvor den konkrete praktik så småt kan begynde at blive planlagt i samarbejde med de konkrete praktiklærere, som de studerende er tilknyttet. Dagene kan ud over møder med praktikkoordinator og praktiklærer bl.a. indeholde tid på skolens bibliotek/pædagogiske center, så de studerende kan undersøge, hvad der er af materialer og øvrige undervisningsmuligheder.

Det vil være ideelt, hvis de studerende herudover får mulighed for at observere undervisning på skolen – og allerhelst i de klasser og teams, de er tilknyttet i praktikken.

De studerende forventes at bekræfte, at de kommer på den fastlagte velkomstdag samt eventuelle praktikforberedelsesdage, og de studerende aftaler selv med skolens praktikkoordinator, hvad tid de skal møde og hvor. Hvis den studerende ikke reagerer på skolens henvendelse og/eller udebliver fra velkomstdagen uden begrundet afbud, kan skolen opsigte praktikken. Den studerende kan i så fald risikere at få forlænget sin studietid

At være alene i klasserummet på PR3

På det tredje praktkniveau må de studerende varetage undervisning alene i op til en uge. "Alene" betyder, at de studerende kan varetage undervisningsopgaven uden praktiklærerens tilstedeværelse. Praktiklæreren vejleder altid før og efter denne periode. De studerende informerer på forhånd praktiklæreren om forløbets gang og kan få vejledning eller andre former for støtte eller sparring undervejs. Aftalen om at kunne være alene i op til en uge på PR3 findes i den partnerskabsaftale, der er indgået mellem den kommune, som skolen hører under, og Københavns Professionshøjskole.

Den praktikansvarlige på skolen, praktiklæreren og praktikgruppen kan aftale at udnytte denne mulighed, hvis det giver læringsmæssig værdi for både elever og de studerende. Du orienteres om aftalen, gerne via det fælles forum i Praktikportalen.

Om faget praktik

Praktikniveau 1

De studerende skal gennem praktikken eksperimentere og dygtiggøre sig inden for deres praktiske pædagogiske kunnen som lærere, og de studerende skal udvikle deres evner til at analysere egen og andres praksis. De studerende skal i en gruppe på max 4 studerende udvikle deres lærerprofessionalitet med en voksende professionel dømmekraft og autonomi samt pædagogisk takt.

De studerende fortsætter på den praktikskole, som de har haft praksissamarbejde med tidligere. De studerende er i praktik med deres undervisningsfag 1 (dansk, engelsk eller matematik).

Der er tre kompetenceområder i faget praktik, og under hvert praktkniveau er der indenfor områderne forskellige færdigheds- og vidensmål, som viser progressionen i faget. Se mere i [studieordningens del 3](#) (Fag-, modul- samt prøvebeskrivelser s. 423).

Praktikniveau 1	Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
Didaktik	målsætte, planlægge, gennemføre og evaluere undervisningssekvenser i samarbejde med medstuderende og kolleger,	folkeskolens formål og læreplaner, principper for undervisningsplanlægning, undervisningsmetoder og organisering af elevaktiviteter under hensyntagen til elevernes forudsætninger,
	Evaluere elevernes udbytte af undervisningen i forhold til formulerede mål og	evalueringsformer til elevers målopnåelse på praktikskolen,

Praktikniveau 1	Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
	analysere undervisningssekvenser med henblik på udvikling af undervisningen,	observations-, dataindsamlings- og dokumentationsmetoder,
Klasseledelse	lede elevernes deltagelse i undervisningen,	klasseledelse,
Relationsarbejde	kommunikere lærings- og trivselsfremmende med elever,	kommunikation, elevtrivsel, motivation, læring og elevrelationer,
	kommunikere med forældre om undervisningen og skolens formål og opgave,	skole-hjemsamarbejde,

Praktikniveau 1 er planlagt som udstrakt (2 dage om ugen), dog med to ugers blokpraktik. Parallelt med praktikken har den studerende undervisning på KP.

Praktikniveau 2

De studerende skal gennem praktikken i en gruppe på max 3 studerende fortsat afprøve, eksperimentere og dermed dygtiggøre sig inden for sin praktiske pædagogiske kunnen som lærere, og de studerende skal videreudvikle deres evner til at analysere deres egen og medstuderendes praksis. De studerende skal i praksis udvikle deres lærerprofessionalitet med en voksende professionel dømmekraft og autonomi samt pædagogisk takt.

Hver studerende tilmelder sig praktik i praktikportalen. Herudfra sammensætter Praktiksekretariatet praktikgrupperne. Senere ønsker hver praktikgruppe 5 praktikskoler og får om muligt tildelt en af disse.

Der er tre kompetenceområder i faget praktik, og under hvert praktikniveau er der indenfor områderne forskellige færdigheds- og vidensmål, som viser progressionen i faget. Se mere i [studieordningens del 3](#) (Fag-, modul- samt prøvebeskrivelser).

Praktikniveau 2	Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: den studerende har viden om
Didaktik	planlægge, gennemføre og evaluere et differentieret undervisningsforløb i samarbejde med medstuderende med anvendelse af en variation af metoder, herunder anvendelsesorienterede undervisningsformer og bevægelse i undervisningen,	undervisningsmetoder, principper for undervisningsdifferentiering, læremidler og it,
	evaluere undervisningsforløb og elevers læringsudbytte,	formative og summative evalueringsmetoder samt test,
	observere egen praksis og den enkelte elevs læring med henblik på udvikling af undervisningen,	observations-, dataindsamlings- og dokumentationsmetoder.
Klasseledelse	udvikle tydelige rammer for læring og for klassens sociale liv i samarbejde med eleverne	klasseledelse, læringsmiljø og klassens sociale relationer og
Relationsarbejde	samarbejde dialogisk med elever og kolleger om justering af undervisningen og elevernes aktive deltagelse,	kommunikation, involverende læringsmiljøer, motivation og trivsel,
	kommunikere skriftligt og mundtligt med forældre om formål og indhold i planlagte undervisningsforløb,	professionel kommunikation - mundtligt og digitalt,

Praktikniveau 2 er planlagt som blokpraktik (6 uger på fuld tid). De studerende er i praktik med/i deres undervisningsfag 2.

Praktikniveau 3

Dette er den tredje og sidste praktik. Her dygtiggør de studerende sig i en gruppe på max 2 studerende inden for deres praktiske pædagogiske kunnen som lærere, og de studerende

videreudvikler deres evner til at analysere egen praksis. De studerende videreudvikler deres lærerprofessionalitet med en voksende professionel dømmekraft og autonomi samt pædagogisk takt.

Hver studerende tilmelder sig praktik i praktikportalen. Herudfra sammensætter Praktiksekretariatet praktikgrupperne. Senere ønsker hver praktikgruppe 5 praktikskoler og får om muligt tildelt en af disse.

Der er tre kompetenceområder i faget praktik, og under hvert praktkniveau er der indenfor områderne forskellige færdigheds- og vidensmål, som viser progressionen i faget. Se mere i [studieordningens del 3](#) (Fag-, modul- samt prøvebeskrivelser).

Praktikniveau 3	Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
Didaktik	planlægge, gennemføre og evaluere længerevarende undervisningsforløb under hensyntagen til elev- og årsplaner i samarbejde med medstuderende og skolens øvrige ressourcepersoner,	organisations-, undervisnings-, og samarbejdsformer,
	evaluere elevers læringsudbytte og undervisningens effekt og	metoder til formativ og summativ evaluering og
	udvikle egen og andres praksis på et empirisk grundlag.	observations-, dataindsamlings- og dokumentationsmetoder.
Klasseledelse	lede inklusionsprocesser i samarbejde med eleverne.	læringsmiljø, inklusion, konflikthåndtering og mobning.
Relationsarbejde	støtte den enkelte elevs aktive deltagelse i undervisningen og i klassens sociale liv, samarbejde med forskellige parter på skolen, og	anerkendende kommunikation, og ligeværdigt samarbejde, inklusionsprocesser og
	kommunikere med forældre om elevernes skolegang.	Processer, der fremmer godt skole-hjemsamarbejde og samarbejdsformer ved forældremøder og

Praktikniveau 3 er planlagt som blokpraktik (6 uger på fuld tid). De studerende er i praktik med/i deres undervisningsfag 3.

Praktikniveau på meritlæreruddannelsen - praktikniveau 3¹

Som meritlærerstuderende har man kun én praktikperiode i uddannelsen. Perioden svarer til den ordinære læreruddannelses praktikniveau 3. I praktikken dygtiggør den meritlærerstuderende sig i en gruppe på max 2 studerende inden for sin praktiske pædagogiske kunnen som lærer, og den studerende udvikler sine evner til at analysere sin egen praksis. Den meritlærerstuderende udvikler på den måde sin lærerprofessionalitet med en voksende professionel dømmekraft og autonomi samt pædagogisk takt.

Hver studerende tilmelder sig praktik i praktikportalen. Herudfra sammensætter Praktiksekretariatet praktikgrupperne. Senere ønsker hver praktikgruppe 5 praktikskoler og får om muligt tildelt en af disse.

Der er tre kompetenceområder i faget praktik, og under hvert praktikniveau er der indenfor områderne forskellige færdigheds- og vidensmål, som viser progressionen i faget. Se mere i [studieordningens del 3](#) (Fag-, modul- samt prøvebeskrivelser).

Praktikniveau 3 er planlagt som blokpraktik (6 uger på fuld tid). Den meritlærerstuderende er i praktik med/i alle sine undervisningsfag.

Andre læreropgaver i praktikken

De studerende skal i praktikken – foruden planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning – også arbejde med andre læreropgaver. Særligt er skole-hjemsamarbejdet en del af praktikkens videns- og færdighedsmål, og de studerende skal derfor også stifte bekendtskab med sådanne opgaver i alle praktikker. Det kan også være teammøder, tilsynsopgaver og lignende.

Forældresamarbejdet er eksplicit indskrevet i praktikfagets færdigheds- og vidensmål, men planlægning, løsning og refleksion over mange af de andre læreropgaver danner også baggrund for, at de studerende kan arbejde med og udvikle deres professionelle lærerkompetencer i de tre kompetenceområder: Didaktik, klasseledelse og relationsarbejde.

Praktik som aktionslæring

I færdigheds- og vidensmålene er der formuleringer om, at de studerende skal observere, analysere og lignende på vejen til professionelt at kunne forholde sig til deres egen og andres praksis.

¹ Bemærk at der læses efter to forskellige studieordninger på dette praktikniveau. 4. årgang på Campus Carlsberg læser efter studieordningen for CC-BO (tidligere UCC), mens 4. årgang på Nylandsvej læser efter studieordningen gældende for Frederiksberg (tidligere Metropol)

På læreruddannelsen på KP har vi derfor valgt at arbejde med aktionslæring på alle tre praktkniveauer. Aktionslæring er valgt, da det er en metode til at udvikle undervisning ved løbende at eksperimentere med og reflektere over didaktiske problemstillinger såvel som konkrete undervisningssituationer. På den måde lærer de studerende at forbedre deres praksis gennem begrundede handleaktioner.

Målet med metoden i praktikken er:

- At støtte de studerende i at eksperimentere i deres praktik
- At kvalificere de studerendes analyse af og refleksion over egen praksis gennem et skærpet fokus
- At kvalificere de studerendes arbejde med empiri
- At kvalificere den didaktiske samtale og trepartssamtalen
- At forberede de studerende på arbejdet med at dokumentere og evaluere praksis

Det er med andre ord en metode, der er udviklet for at understøtte udviklingen af didaktisk professionalisme, da det handler om at undersøge sammenhænge mellem didaktisk udøvelse og elevs læring. Et mål er herudover at den studerendes praktikforløb kan bibringe en kvalificeret viden i forhold til skolens praksis gennem samarbejdet med praktiklærer og lærerteam.

De studerende introduceres til aktionslæringsmetoden på læreruddannelsen i forbindelse med deres første praktik. De grundlæggende 5 faser i et aktionslæringsforløb. Disse kan skitseres således:

Brug af video

De studerende arbejder gennem praktikken med videooptagelser som observationsform på praktikskolen i forbindelse med deres analyser og udvikling af praksis, hvor de studerende som metode bruger aktionslæringsprincipper. Klippene kan dels danne udgangspunkt for

praktikgruppedrøftelser og dels for praksisnær vejledning med både praktiklærere og undervisere fra læreruddannelsen. Det anbefales at inddrage analyse og refleksion via videoklip til trepartssamtalen, da KPs undervisere ikke kan forventes at overvære de studerendes undervisning på praktikskolen.

At optage videoklip giver mulighed for at se en konkret situation igennem igen og igen. Videoen kan fastholde alle typer af situationer. Nogle, hvor de studerende synes, at tingene lykkes, og andre hvor de studerende har oplevet, at intentionerne med iværksatte aktioner ikke blevet nået i tilstrækkelig grad.

Nogle skal vænne sig til at blive filmet, og det kan også for nogen give tekniske udfordringer at optage video. Derfor kan det være en god ide at kombinere videoklip med anden dokumentation som fx transskription, refleksionslog o. lign.

De studerende har selv ansvar for at skaffe optagelsesudstyr. De studerende underskriver en tro- og love-erklæring på, at optagelserne kun bruges til internt studiebrug og opbevares sikkert (på video.kp.dk). Desuden skal de studerende være opmærksomme på, at det primært er de studerende og de medstuderende, der må være i fokus på optagelserne. Eleverne kan udgøre ”baggrunden”. De studerende finder tro og love-erklæringen i Praktikportalen, og de studerende skal underskrive denne inden praktikken påbegyndes. Erklæringen lægges ind under de studerendes profil i Praktikportalen og gælder i hele studietiden. Hvis en skole eller kommune har en særlig politik på dette område, skal det fremgå af skolens uddannelsesplan.

Studerende, der har taget en praktik i udlandet, kan undlade at optage video, da flere skoler i udlandet ikke tillader optagelse af elever eller af skolen af bl.a. sikkerhedshensyn. I stedet kan medbringes en praksisfortælling eller en case, som analyseres ved prøven.

Praktikportfolio

De studerende arbejder i praktikken med en praktikportfolio for at understøtte og kvalificere deres udvikling af lærerprofessionalitet. En portfolio er en måde at tydeliggøre og fastholde læreprocessen såvel som refleksionen. Intentionen med portfolioen er at synliggøre og tydeliggøre udvikling og læring i praktikken, og den fungerer samtidigt som et redskab til, hvordan de studerende fokuseret kan arbejde frem mod den næste praktikperiode eller den kommende praksis som lærere i skolen.

De studerende arbejder med praktikportfolio i aktivitetsflowet i Praktikportalen ved løbende at lægge dokumenter, billeder og andre artefakter ind, som den studerende beskriver, analyserer og reflekterer over.

Følgende fire forhold er særlige kendetegn ved praktikportfolioen:

- En portfolio er en samling af faglige arbejder produceret over en længere tidsperiode
- En portfolio kan indeholde alle typer af arbejder, artefakter og medier, der er aktuelle for din udvikling og læring. Det kan fx være video- eller lydoptagelser, fotos, klasserumsplaner, dagsorden for vejledningssamtaler, fremlæggelsesdokumenter m.m.
- Portfolio er en samling af refleksioner og selvevalueringer i forbindelse med den studerendes læreproces
- I en portfolio er både proces og produkt vigtige

Vejledning i praktikken

Det forventes, at der i alle skolers uddannelsesplaner er noteret, hvordan de studerende får vejledning undervejs i praktikken, så de bliver rustet til at nå praktikkens færdigheds- og vidensmål.

I løbet af praktikken aftaler de studerende og deres praktiklærere, hvad praktiklæreren skal have særligt fokus på i sine observationer. Gennem dette samarbejde planlægger og forbereder de studerende og praktiklæreren sig til vejledningstimerne. De studerende og praktiklæreren udarbejder derefter en dagsorden, der tager udgangspunkt i de studerendes undren, fokusområder samt ønsker til aktioner. Det dynamiske dokument i Praktikportalen kan med fordel benyttes til dette formål. I vejledningen kan der også tages udgangspunkt i videoklip, som parterne kan analysere sammen.

Trepartssamtale

Midtvejs i praktikken afholdes en særlig vejledningssamtale, som vi kalder for en trepartssamtale (se bilag 2). Samtalen holdes på praktikskolen. Sammen med de studerende og deres praktikfagsunderviser fra KP tager samtalen udgangspunkt i en dagsorden, som de studerende har udformet, og hvor det er tydeligt, hvilke tiltag fra praktik samt aktionslæringsforløb, de studerende ønsker vejledning i forhold til. Trepartssamtalen kan også ses som den didaktisk samtale, der indgår i et aktionslæringsforløb.

De studerende opfordres til at medbringe et videoklip fra deres praksis, der kan danne afsæt for en samtale om de studerendes ageren i klasserummet.

Trepartssamtalen finder sted i midten af praktikforløbet og har ligeledes funktion som en midtvejsevaluering. Den præcise dato aftales de tre parter imellem, fx via dialogforum i Praktikportalen. De studerende forventes at være tovholdere på samtalens planlægning, indhold og dato. De studerende er fx ansvarlige for at sende dagsorden til parterne via dialogforum i Praktikportalen senest to dage før samtalen finder sted.

Samtalen er obligatorisk. Hvis de to vejledere er i tvivl om, hvorvidt en studerende lever op til deltagelses- og mødepligten, skal den studerende orienteres om dette til trepartssamtalen. Dette varsel indskrives umiddelbart efter trepartssamtalen i Noter i Praktikportalen. Husk at sætte flueben så alle tre parter kan se noten.

Evaluering af praktikken

Praktikken evalueres på skolen en af de sidste dage i praktikperioden. Det anbefales at strukturere evalueringen ud fra skolens beskrivelse af praktikken i uddannelsesplanen.

Læreruddannelsen sender som del af KPs kvalitetssikring desuden en survey med spørgsmål til studerende og praktiklærere efter endt praktik. Der lægges tre lektioner efter endt surveyundersøgelse, sådan at underviserne kan evaluere praktikmodulet i henhold til de studerendes besvarelser af undersøgelsen.

Evalueringresultaterne præsenteres for læreruddannelsens ledelse, Praktikrådet samt læreruddannelsens Studieråd, der alle kommer med input til videre udvikling af praktikken. Evalueringsdataene og input fra diverse råd danner endvidere grundlag for fokusgruppeinterview og justering af organiseringen af praktikken.

Retningslinjer for kompetencemålsprøven - inklusive praktikopgaven

Efter hvert praktikkniveau afholdes en kompetencemålsprøve. Kompetencemålsprøverne følger eksamensbekendtgørelsens bestemmelser som alle andre kompetencemålsprøver i læreruddannelsen. (Link til Studieordning side 17 kolonne 1) Prøven består af et skriftligt oplæg (praktikopgaven) samt en mundtlig dialog. For at de studerendes undervisningspraksis får en central rolle i kompetencemålsprøven anbefales det, at de studerende medbringer og inddrager videoklip af deres undervisningspraksis. Det anbefales, at hver studerende medbringer 1 videoklip, der viser egen praksis med varighed af maksimalt 1 minut. Ved gruppeprøve kan de studerende klippe de forskellige videoklip sammen for at skabe sammenhæng i analyserne. Klippene skal afspejle de problemstillinger, den studerende og praktikgruppen har valgt at beskæftige sig med. Videoklipet/ -ne introduceres af den studerende og vises i løbet af eksaminationen, hvor det/de bedst kan illustrere gruppens og den enkelte studerendes praksis og gøres til genstand for relevant analyse i sammenhæng med eksaminationens øvrige indhold.

Der mindes om, at

- der ved alle kompetencemålsprøver skal foretages individuel bedømmelse af de studerendes præstation.
- de studerendes ageren i selve praktikken på praktikskolen inddrages ikke i selve vurderingen til prøven. Denne vurderes forud for prøven ved modulgodkendelsen, der fungerer som indstilling til, at de studerende kan gå til kompetencemålsprøven. Bedømmelsen med karaktergivning tager derfor alene udgangspunkt i de studerendes præstation til selve prøven og praktikopgaven, ligesom det gælder ved andre prøver. Der gives en samlet vurdering af den mundtlige prøve og praktikopgaven. (Vejledning til kompetencemålsprøve i praktik, Den nationale faggruppe, side 5: <https://www.laereruddannelsesnet.dk/wp-content/uploads/Vejledning-til-kompetencemaalsproeven-2021-opdateret-med-bilag-25.03.21-korrektur-april-2021.pdf>).

Tid til kompetencemålsprøven:

1 studerende = 30 min inklusiv votering
2 studerende = 50 min inklusiv votering
3 studerende = 65 min inklusiv votering
4 studerende = 75 min inklusiv votering

Praktikopgaven

Praktikopgaven skal have hovedvægt på praksis og ikke mindst på en analyse af denne. Fokus i opgaven lægges på den studerendes evne til at analysere sin egen praksis gennem inddragelse af teori. Opgaven indeholder derfor kun en ganske kort præsentation af problemstilling samt redegørelse for den teori, der lægges til grund for analyse og refleksion. Konteksten fra praktikforløbet kan ligeledes beskrives ultrakort, men hovedvægten lægges på en beskrivelse og analyse af den empiri, der er indsamlet i forbindelse med problemstillingen og aktionerne. Opgaven lægger op til refleksion og drøftelse til den mundtlige del af kompetencemålsprøven.

Praktikopgaven tager udgangspunkt i en problemstilling og valgte aktioner samt en drøftelse af fremadrettede handlinger og/eller i problemstillinger fra praktikken.

Opgaven indeholder:

- Helt kort præsentation af kontekst
- Kort præsentation af anvendte metoder til fastholdelse af praksis
- Kort præsentation af centrale, teoretiske begreber. En præsentation og uddybning af udvalgte praktikerfaringer med den/de valgte aktioner/undersøgelsesfelter/problemstillinger
- Analyse af udvalgte aktioner (evt. suppleret med oplæg til den mundtlige analyse af videoklip)
- Konklusioner og/eller fremadrettet perspektivering
- Litteratur- og kildeangivelse efter APA-standard

Max. Antal sider for praktikopgaven:

1 studerende: 5 sider.

2 studerende: 9 sider

3 studerende: 12 sider

4 studerende: 15 sider.

Praktiske informationer

Datoer for praktik på læreruddannelsen

Datoer for praktik på Campus Carlsberg 2021-22:

- Praktikniveau 1 (sommeroptag-20): Uge 36-48 (onsdag + torsdag). I uge 40-41 er der praktik alle ugens dage. Der er efterårsferie i uge 42.
- Praktikniveau 1 (Specialpædagogisk profil): Uge 43 – 48.
- Praktikniveau 3 (ASTE, sommeroptag-18): Uge 40-46. Der er efterårsferie i uge 42.
- Praktikniveau 1 (vinteroptag-21): Uge 5-18 (onsdag+torsdag). I uge 11-12 er der praktik alle ugens dage. Der er vinterferie i uge 7 eller 8 og påske i uge 15.
- Praktikniveau 2 (sommeroptag19 + vinteroptag-20): Uge 12-18.
- Praktikniveau 3 (sommeroptag18 + vinteroptag-19): Uge 5-11. Der er vinterferie i uge 7 eller 8.

Datoer for praktik på Frederiksberg (Nylandsvej) 2021-22:

- Praktikniveau 1 (sommeroptag-20): Uge 36-48 (onsdag + torsdag). I uge 40-41 er der praktik alle ugens dage. Der er efterårsferie i uge 42.
- PR3 (sommeroptag-18): Uge 43-48.
- International profil: Uge 5-18 (onsdag+torsdag). I uge 11-12 er der praktik alle ugens dage. Der er vinterferie i uge 7 eller 8 og påske i uge 15.
- Praktik 2 (sommeroptag-19): Uge 12-18.

Datoer for praktik på Bornholm 2021-22:

- Alle niveauer: Uge 36-48 (onsdag + torsdag). I uge 40-41 er der praktik alle ugens dage.

Se i øvrigt en grafisk oversigt over datoer for praktik på KP Intra.

Kontakt – praktik på læreruddannelsen

Praktiksekretariatet Campus Carlsberg, Nylandsvej og Helsingør

Praktikkoordinatorer (LU):

- Allan Mølgaard
- Oluf Lind Hansen
- Jesper Maar Lange

Studieadministrative medarbejdere (STU):

- Natascha Lindegaard
- Maibritt Espersen
- Michelle Andersen

Åbningstider, Campus Carlsberg (W3.05):

Tirsdag, onsdag og fredag kl. 10.00-14.00 (bemandes af alle i åbningstiden)

Mail til praktikkontoret sendes til: praktik@kp.dk

Telefon til Praktiksekretariatet: 70 89 09 90

Åbningstider, Frederiksberg (A018)):

Onsdag og fredag kl. 10.00 – 14.00 (bemandes af én LU- og én STU-medarbejder hver gang)

Mail til praktikkontoret sendes til: praktik@kp.dk

Telefon til Praktiksekretariatet: 70 89 09 90

Praktik på Bornholm:

Praktikkoordinator (LU):

- Stig Haslund: +45 41 89 76 04 eller mail: slun@kp.dk

Studieadministrativ medarbejder (STU):

- Anne-Mette Møller: + 45 41 89 78 05 eller mail: am4@kp.dk

International praktik

International praktikkoordinator:

- Oluf Lind Hansen: + 45 41 89 75 35 eller mail: OLH@kp.dk

Yderligere information om praktikken i læreruddannelsen

Du finder den til enhver tid gældende studieordning på [KP Intra](#):

- Rammer og retningslinjer – se studieordningens del 1+2 (kapitel 2.10ff)
- Fag-, modul- og prøvebeskrivelser – se studieordningen del 3

Det anbefales desuden, at du også orienterer dig i ”Praktikmanual for skoler” og ”Praktikmanual for studerende”. Begge dele finder du på KP Intra.

Bilag

Bilag 1: Praktik Skolernes kvalitative indstilling på niveau 1 - 3

Skolernes indstilling af studerende til kompetencemålsprøve:

I bekendtgørelsen er målet for praktikfaget defineret ved, at de studerende i praktikken dels øver sig i pædagogiske praksis som lærer – både i forhold til elever, kollegaer og forældre – dels analyserer, reflekterer og udvikler egen og andres praksis. I praktikperioden på skolen arbejder den studerende både med sin egen og elevers lærings- og dannelsesproces og hen mod færdigheds- og vidensmålene for det aktuelle praktkniveau.

Ved den kvalitative bedømmelse vurderer praktiklæreren i samråd med den praktkansvarlige:

1. Pædagogisk praksis:

- Med hvilken kvalitet har den studerende øvet sig i pædagogiske praksis som lærer, herunder:
 - Hvordan har den studerende øvet sig i at udforme undervisningsplaner med relevante læringsmål og udvælgelse af relevant indhold, stof og arbejdsformer?
 - Hvordan har den studerende undervist i undervisningssekvenser/længere forløb?
 - Hvordan har den studerende arbejdet med tegn på elevers læring?
 - Hvordan har den studerende arbejdet med evaluering af undervisning?
 - Hvordan har den studerende arbejdet med klasseledelse?
 - Hvordan har den studerende arbejdet med relationer i forhold til elever/skole-hjem-/teamsamarbejde?

2. Analyse og udvikling af egen og andres praksis:

- Med hvilken kvalitet har den studerende aktivt undersøgt sin egen og andres praksis?
 - Hvordan har den studerende været aktiv i studiegruppesamarbejdet?
 - Hvordan har den studerende været aktiv i samarbejdet med praktiklæreren?
- Med hvilken kvalitet har den studerende eksperimenteret og systematisk videreudviklet egen underviserpraksis?
 - Hvordan har den studerende været i stand til at udpege relevante elementer i egen praksis som lærer og sætte fokus på dem i samarbejdet med de medstuderende?
 - Hvordan har den studerende været i stand til at sætte relevante emner/temaer på dagsordenen i vejledning med praktiklæreren?
 - Hvordan har den studerende analyseret og reflekteret over vejledningen, så den har ført til ny handling.

Samlet vurdering

- Den samlede vurdering bygger på opfyldelse af mødepligt, udfyldelse af praktikplan i Praktikportalen og skolens kvalitative vurdering ud fra ovenstående kategorier.
- På baggrund af den samlede vurdering indstilles eller afvises den studerende i Praktikportalen til at gå til kompetencemålsprøve.
- NB: Den kvalitative vurdering tematiseres som en del af trepartssamtalen.

Bilag 2: Trepartsamtalen

Trepartsamtalen gennemføres som en didaktisk samtale mellem de studerende i praktikgruppen, praktislæreren og KP-underviseren. En didaktisk samtale er ifølge Helle Plauborg ("Aktionslæring – evaluering i øjenhøjde") *"en struktureret samtale, der er karakteriseret ved, at fokus fastholdes på problemstillingen, og at omdrejningspunktet er at reflektere over og evaluere den konkrete undervisningssituation. Det er derfor intentionen, at det er undervisningen, der er genstand for fælles interesse og fleksion"*.

De studerende udarbejder et skriftligt oplæg til praktislæreren og KP-underviseren, der introducerer til de problemstillinger, hypoteser og fokuspunkter, de studerende har reflekteret over og forholdt sig undersøgende til under praktikken. Det skriftlige oplæg/dagsordenen til trepartsamtalen har et omfang på 1 – 3 sider og kan ud fra en aktionslæringstilgang tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

1. Hvilken eller hvilke problemstillinger har vi observeret i undervisningen? Hvorfor er det relevante problemstillinger? Inddrag i den forbindelse gerne erfaringer, iagttagelser i praksis og relevante teoretiske perspektiver.
2. Hvilke aktioner har vi iværksat og hvorfor?
3. Hvilket udfald fik aktionerne? Hvad kunne vi observere?
4. Hvilke refleksioner gør vi os på baggrund af observationerne?
5. Hvilken aktion vil vi nu iværksætte og hvorfor?
6. Hvad har vi lært? Hvad kunne vi tænke os at arbejde videre med?

De studerende kan med fordel medbringe videoklip, så også KP-underviseren har mulighed for at have observatørojne på den undervisningssituation, som aktionen tager udgangspunkt i. Udgangspunktet for trepartsamtalen bliver dermed de studerendes refleksioner over undervisningens praksis med udgangspunkt i en eller flere konkrete problemstillinger samt praktislærers observationer fra den specifikke undervisningssituation og KP-underviserens observationer gennem videoklippene. Trepartsamtalen sigter således mod, at studerende, praktislærer og KP-underviser forholder sig undersøgende til den pædagogiske praksis med udgangspunkt i en eller flere problemstillinger og en aktion formuleret af de studerende.

Derudover fungerer samtalen også som en midtvejsevaluering af de studerendes arbejde med praktikkens kompetencemål i praksis. Såfremt dette arbejde giver anledning til tvivl om den studerendes mulighed for at bestå den senere kompetencemålsprøve i praktik, tages dette op i løbet af trepartsamtalen eller på et særskilt møde i tilknytning til trepartsamtalen, hvor kun den pågældende studerende, praktislærer og KP-underviser deltager.

Bilag 3: Skabelon til rækkefølgeliste til kompetencemålsprøven

Dato	Tid	Skolens navn	Studerendes navn og studienummer	KP-eksaminator	Praktiklærer/eksaminator fra skolen og dennes mailadresse